

ตารางการใช้สารเคมีกำจัดข้าววัชพืช

(1) ใช้ก่อนปลูกข้าว (ระงะทำเทือก)

สารกำจัดวัชพืช (ชื่อสามัญ)	อัตราที่ใช้ ต่อไร่	ผลการควบคุม ข้าววัชพืช	วิธีการใช้
โดเมทานามิด (90% EC)	50 ซีซี	70-90%	พ่นสารลงในน้ำทันทีหลังทำเทือก
อ็อกซีฟลูออเฟน	200 ซีซี	50-60%	ชั่งน้ำไว้ 2-3 วัน
บิวทาคลอร์ (60% EC)	300 ซีซี	50-60%	จึงระบายน้ำออกจากแปลงให้แห้งก่อนหว่านข้าว
เพนดิเมทาลิน (33% EC)	500 ซีซี	50-60%	
ไทรโอเบนคาร์บ (80% EC)	700 ซีซี	60-80%	หลังทำเทือกเสร็จให้ระบายน้ำออกให้แห้งแล้วพ่นสารทิ้งไว้ 1 วัน ปล่อยให้ท่วมผิวดิน 2-3 วัน จึงระบายน้ำออกจากแปลงให้แห้งก่อนหว่านข้าว
เพรทิลาลคลอร์ (30% EC)	300 ซีซี	40-50%	พ่นหรือหยดสารลงในร่องระหว่างทำเทือก ชั่งน้ำไว้ 2-3 วัน จึงระบายน้ำออกจากแปลงให้แห้งก่อนหว่านข้าว

(2) ใช้หลังปลูกข้าว (หลังหว่านข้าว 8-10 วัน)

สารกำจัดวัชพืช (ชื่อสามัญ)	อัตราที่ใช้ ต่อไร่	ผลการควบคุม ข้าววัชพืช	วิธีการใช้
อ็อกซาไดอาร์กิล (40% SC)	50 ซีซี	70-90%	คลุกทรายหยาบ 4 กก. แล้วหว่านลงน้ำ
เพนดิเมทาลิน (33% EC)	300 ซีซี	-	
อ็อกซีฟลูออเฟน	4 กก.	50-60%	หว่านลงน้ำ
บิวทาคลอร์ + 2,4-D (7.76% G)			
ไทรโอเบนคาร์บ + 2,4-D (7% G)			

ผลิตและเผยแพร่
สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว กรมการข้าว

ข้อมูลและภาพประกอบ
สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช กรมวิชาการเกษตร
สำนักวิจัยและพัฒนาข้าว กรมการข้าว

ข้าววัชพืช

ติดต่อสอบถาม : ศูนย์บริการชาวนา ศูนย์วิจัยข้าว ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวใกล้บ้านท่าน
สำนักส่งเสริมการผลิตข้าว
โทร. 02-561-3962
www.ricethailand.go.th
เอกสารเผยแพร่ : สสข 2554-05-027

ข้าววัชพืชมาจากไหน?

ข้าววัชพืชเกิดจากการผสมข้ามระหว่างข้าวป่าที่พบทั่วไปในธรรมชาติกับข้าวปลูก และส่วนใหญ่มีลักษณะที่ชานาไม่ต้องการ ได้แก่ ปลายเมล็ดมีหาง เปลือกเมล็ดมีสีลายน้ำตาลแดง เยื่อหุ้มเมล็ดมีสีแดง เมล็ดสุกแก่เร็ว และร่วงก่อนเก็บเกี่ยว

ข้าววัชพืชมีกี่ชนิด?

ข้าววัชพืช มี 3 ชนิด

ลักษณะที่พบ	ข้าวหาง หรือข้าวขนก	ข้าวดีด หรือข้าวแดง	ข้าวแดง หรือข้าวลาย
สีเปลือกเมล็ด	ดำหรือน้ำตาลเข้ม	เหลืองฟาง	น้ำตาลแดง
สีเมล็ดข้าว	แดงและขาว	แดงและขาว	แดง
หาง (ที่ปลายเมล็ด)	หางยาว (5-10 ซม.)	หางสั้นหรือไม่มีหาง	ไม่มีหาง
การร่วงของเมล็ด	ร่วง	ร่วง	ไม่ร่วง
% การติดเมล็ด	50%	80%	100%

ทำไมข้าววัชพืชจึงเป็นปัญหาต่อการปลูกข้าว?

ทำให้ปริมาณผลผลิตข้าวลดลง (อาจลดลงได้ถึง 100%) เนื่องจากเมล็ดข้าววัชพืชส่วนใหญ่ร่วงก่อนเก็บเกี่ยว และสะสมพักตัวอยู่ในนาเป็นเวลานาน 2-12 ปี เมล็ดจะทยอยออก จึงทำให้ยากต่อการกำจัด

ทำให้คุณภาพข้าวลดลง เนื่องจากผลผลิตมีการปะปนของเมล็ดข้าววัชพืชที่มีเยื่อหุ้มสีแดงจึงทำให้ถูกตัดราคา

ข้าววัชพืชแพร่ระบาดได้อย่างไร?

1. เมล็ดข้าววัชพืชปะปนอยู่กับเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูก

2. เมล็ดข้าววัชพืชติดไปกับรถเตรียมดินและรถเกี่ยวข้าว

ควรทำอย่างไรเพื่อป้องกันและกำจัดข้าววัชพืช ?

วิธีการกำจัดข้าววัชพืชที่ได้ผลดีที่สุด คือ งดปลูกข้าว 1 ฤดู เพื่อล่อให้เมล็ดข้าววัชพืชงอกแล้วไถทิ้ง และปลูกพืชหมุนเวียน

1 พักดิน ล่อให้ข้าววัชพืชงอกแล้วไถกลับ (1-2 ครั้ง) ปลอ่ยให้ดินแห้ง 1 สัปดาห์ เอาน้ำเข้าแปลงพอลขึ้นเพื่อให้เมล็ดข้าววัชพืชงอกแล้วไถกลับ และปลอ่ยแปลงให้ขึ้นต่ออีก 1-2 สัปดาห์ เพื่อให้เมล็ดข้าววัชพืชงอกแล้วไถทิ้งอีกครั้ง

4 กำจัดข้าววัชพืชที่ปะปนในเมล็ดพันธุ์ นำเมล็ดพันธุ์ไปลอยน้ำ แล้วช้อนเมล็ดข้าวสาลี เมล็ดข้าววัชพืช และเมล็ดวัชพืชอื่น ๆ ออกก่อนแช่ข้าว

7 เปลี่ยนวิธีการปลูกข้าว เปลี่ยนเป็นการปักดำด้วยเครื่องหรือการโยนกล้า

10 ตัดรวงข้าววัชพืช (กรณีข้าววัชพืชออกดอกก่อนข้าวปลูก) ตัดรวงข้าววัชพืชให้ชิดโคนต้นเพื่อป้องกันการแตกต้นใหม่ แล้วนำไปทิ้งนอกแปลง

2 ใช้เบ็ดไล่ทุ่ง ปลอ่ยเบ็ดไล่ทุ่งลงไปกินเมล็ดข้าววัชพืชที่อยู่ในนา

5 ทำความสะอาดรถเตรียมดินก่อนลงแปลง

8 ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช (กรณีที่ใช้ระบบน้ำแรง, แปลงเรียบสม่ำเสมอ) ปลอ่ยน้ำเข้าแปลงให้ท่วมยอดข้าววัชพืช แต่ไม่ให้ท่วมสะดือหรือคอกระจ่ายของข้าวปลูก (ซึ่งเป็นบริเวณที่ยอดอ่อนจะโผล่ขึ้นมา) แล้วใช้สารกำจัดวัชพืช (ตามตาราง)

11 ใช้ปุ๋ยยูเรีย (กรณีข้าววัชพืชออกดอกก่อนข้าวปลูก และต้นสูงกว่าข้าวปลูก) ฟันปุ๋ยยูเรีย อัตรา 3 กก. ต่อน้ำ 20 ลิตร โดยฟันให้ละเอียดของสารสัมผัสกับรวงข้าววัชพืชให้มากที่สุด จะทำให้เมล็ดข้าววัชพืชลีบ

3 ใช้เมล็ดพันธุ์ที่ไม่มีข้าววัชพืชปะปน ชื้อเมล็ดพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ ได้แก่ ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว ศูนย์วิจัยข้าว ศูนย์ข้าวชุมชน เป็นต้น

6 ใช้สารเคมีกำจัดวัชพืช (กรณีที่ใช้ระบบน้ำแรง) ไถเตรียมดิน ทำเทือก และปรับระดับหน้าดิน ให้เรียบสม่ำเสมอ ชั่งน้ำลึก 5-10 ซม. แล้วใช้สารกำจัดวัชพืช (ตามตาราง) ปลอ่ยทิ้งไว้ 2-3 วัน จึงชักร่องระบายน้ำออกจากแปลงให้แห้งแล้วหว่านข้าว

9 ถอนต้นข้าววัชพืช หากต้นข้าววัชพืชสูงกว่าข้าวปลูก ล้างต้นและใบ มีสีอ่อนกว่าข้าวปลูกให้ถอนทิ้งนอกแปลง

12 ทำความสะอาดรถเกี่ยวข้าวก่อนลงแปลง เพื่อป้องกันเมล็ดข้าววัชพืชที่อยู่ในตะแกรงของรถร่วงลงในนา

* การกำจัดข้าววัชพืชให้ได้ผลต้องใช้หลายวิธีร่วมกันและทำอย่างต่อเนื่องติดต่อกันอย่างน้อย 2 ปี *